

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 11

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1588 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 7-noyabrda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori

Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. profesor

Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori

Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi

Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dotsenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH

Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dotsenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH

Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dotsenti, Turkiya

Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Hakimov Nazar Hakimovich, PhD in Philology, Professor.

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay – Doctor of Economic Sciences, Professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich – Doctor of Technical Sciences, Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich – Doctor of Philosophy, Professor at TSUE
Isakov Janabay Yakubbayevich – Doctor of Philosophy, Professor at TSUE
Xalikov Suyun Ravshanovich – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor at TSUA
Rustamov Ilhomiddin – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor at Fergana State University
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
Kamilova Iroda Xusniddinovna – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
G'afurov Doniyor Orifovich – Doctor of Philosophy (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich – Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at Alfraganus University
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich – Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at TSUE
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna – Senior Lecturer at TSUE
Babayeva Zuhra Yuldashevna – Independent Researcher at TSUE

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Iqtisodiyotning pul mablag'lari bilan ta'minlanganlik darajasini oshirish yo'llari.....	16
Sindarov Sherzod Egamberdiyevich, Yusupov Muxammadali Soxib o'g'li	
Driving economic growth through service exports.....	20
Rahimov Eshmurod Normuradovich	
Raqamli transformatsiya sharoitida jamoat tashkilotlarini boshqarishni takomillashtirishda jahon tajribasi.....	27
Raxmonov Abduxalil Rasulovich	
Raqamli marketing va mijozlar bilan ishlashning yangi usullari.....	31
Ummatov Avaz Muydinovich	
Soliq tushumlarini shakllantirish ko'rsatkichlari asosida soliq salohiyatini baholash usullari	35
Jo'raev Husan	
Bevosita soliqqa tortish darajasini ko'paytirish omillari.....	41
Qodirov Baxodir Qudratovich	
Tijorat banklarining xo'jalik subyektlari bilan amalga oshiriladigan muddatli valyuta operatsiyalarini rivojlantirish	47
Ibodullaeva Ma'rifat To'liqin qizi	
Tovarlarning monopol yuqori (past) narxlarini aniqlashni takomillashtirish masalalari.....	52
Mingboev Asqar Qandaharovich	
Bojxona faoliyatini transformatsiyalashda innovatsion boshqaruvni takomillashtirishga oid xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	59
Ro'ziboyev Muhiddin Xushnudovich	
Harnessing foreign direct investment for sustainable economic growth in Central Asia: policy challenges and opportunities.....	63
Mukhammedova Azizakhon Ikromjon kizi	
Mintaqa innovatsion faoliyatida tavakkalchilikni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.....	68
Sapayeva N.K.	
Examining Uzbekistan's foreign trade indicators	72
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
Yo'l bo'yidagi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini baholash: xizmat sifati va transport xavfsizligini oshirish.....	78
Egamberduyev Odil Buriboyevich	
Роль инноваций в гибком управлении проектами.....	82
Касимова Наима Жахангировна	
Sug'urta bozorini tartibga solishni takomillashtirish yo'llari.....	87
Tursunova Maftuna Agzamovna	
Mintaqada turizm sohasini rivojlantirishda madaniy turizm resurslarining o'rni va roli	91
Ro'zmetov Baxodir Shomurotovich	
Sug'urta kompaniyalarining kapital bozoridagi emission faolligini oshirishning iqtisodiy asoslari	97
Shodmonova Munisa Nizamjon qizi	
Korxonaning tashqi bozorga chiqishida marketing strategiyasining samaradorligini baholash.....	104
Akramov Bo'ribek Faxriddin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida korxonalar innovatsion faoliyatini boshqarish	110
Saipova Dilnoza Shuxratovna	
Xalqaro standartlar asosida kapital qo'yilmalar hisobini takomillashtirish	114
Egamberdieva Salima Rayimovna, Bozorov Yashnarbek Xayrulla o'g'li	
Investitsiyalar samaradorligini baholash va ularga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	120
Jo'raev Paxlavonjon Usarovich	
Soliq qarzдорliklarini yuzaga kelishining ilmiy nazariy asoslari tadqiqi	127
Ostonaqulov Alisher Abdurashidovich	

Korxonalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash va ularga imtiyozlar berishni takomillashtirish masalalari.....	132
Z.T. Mirzayev	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida korxonalarda raqamli marketingning ahamiyati.....	139
M.Vohobjonova	
Положение электронной коммерции на международном и национальном уровнях	142
Абдуганиев Учкун Хабибулла угли, Орифбоев Озод Азатович	
Korporativ resurslardan samarali foydalanish orqali kichik biznes subyektlarini barqaror rivojlantirish va samaradorligini oshirish.....	148
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna	
Qishloq xo'jaligida kartoshka ishlab chiqarish funksiyasi.....	151
Avazmurodov Islom Nusratullo o'g'li, Muratov Shukrullo Abduraimovich	
Tovar-moddiy resurslar harakati bo'yicha logistik muammolar va ularni bartaraf etishning samarali yechimlari	155
Sherzod Xolmurodovich Pardayev	
Ta'lim va ilm-fan sohasida inson kapitali konsepsiyasining amalga oshish bosqichlari yo'nalishlari.....	159
Nasretdinova Aziza Adxamjonovna , Bozarov Elyor Boboqulovich	
Влияние цифровой валюты центральных банков (CBDC) на международную торговлю и финансовые отношения: Анализ и перспективы	164
Номозали Хайдаров	
Raqamli transformatsiya va tadbirkorlik: kichik biznes uchun yangi imkoniyatlar va chora-tadbirlar	167
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich, TDIU magistranti	
O'zbekiston respublikasida aholini samarali ish bilan ta'minlash istiqbollari.....	172
Raxmatullayeva Shahnoza Xamidovna, Sadriddinova Sevinchxon Sadriddin qizi	
Aylanma mablag'lar aylanuvchanligini tezlashtirishning asosiy yo'llari	179
Fayziyev Oybek Raximovich	
Mintaqada to'qimachilik sanoatining iqtisodiy holati tahlili (Xorazm viloyati misolida)	185
Xudoyorova M.O	
Мировой опыт стратегического управления финансовыми ресурсами акционерных обществ.....	190
Абдалиев Айдос Бахтиярович	
Sug'urta faoliyatida axborot jarayonlarini vtomatlashtirishning nazariy asoslari.....	196
Shakirov O'tkirbek Taxirovich	
Yerlardan maqsadli foydalanishni aniqlash uslubi.....	199
Yunusov Begench Mavlanberdievich	
Iqtisodiyotda real sektorning ahamiyati va uning rivojlanishi.....	204
Amirqulov Umarali Akram o'g'li	
Yashil iqtisodiyotni baholash amaliyoti va indikatorlari	208
Feruza Raxmatova Yusupjanovna	
O'zbekistonda korxonalarni boshqarishda raqamli texnologiyalardan qo'llash yo'nalishlari	213
Qo'chqorov Tohir Safarovich, To'ychiyev Akmaljon Abdulatif o'g'li	
Agroklastarlarning tadbirkorlikni rivojlantirishdagi ahamiyati	219
Qurbonov Alisher Boboqulovich	
"Yashil" Iqtisodiyotni rivojlantirishda turizmga investitsiyalarning roli.....	224
Azimov Olimjon Orifovich	
Raqamli texnologiyalar asosida aholini ro'yxatga olish jarayonlarini samarali tashkil etish	236
Annazarova Barno Rustamovna	
Qishloq xo'jaligida sug'oriladigan yerlar unumdorligini oshirishni iqtisodiy rag'batlantirishning dolzarb masalalari.....	242
Isaxanov Muslimjon Ma'rifjon o'g'li	

Logistika va uning sanoat mahsulot ishlab chiqarish tannarxiga ta'sirini kamaytirish	246
Zokirjonov Asadbek Otabek o'g'li	
Sug'urta kompaniyalari moliyaviy risklarini baholash	249
Baymuratova Gulirayxon Tursunbaevna	
Tadbirkorlik salohiyati tushunchasining rivojlanish bosqichlari	255
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Qishloqlarning resurs salohiyati iqtisodiy kategoriya va iqtisodiyotning agrar sektorini rivojlantirishning zaruriy sharti sifatida	260
Tursunpo'latov Farxodjon Xoshimjon o'g'li	
Kommunal xizmatlarni rivojlantirishda xorij tajribasidan foydalanish	265
Mardanova Mohidil Otabek qizi	
Analysis of factors affecting the sustainable development of transport networks in Khorezm	269
Karimboev Dilshod Davronbek o'g'li	
Tijorat banklari moliyaviy boshqaruv tizimini tashkiliy mexanizmini takomillashtirish	274
Lutfullo Xalimovich Qadirov	
Использование социальных сетей как инструмента маркетинга для фермеров	278
Назарова Гулрух Умаржонова	
O'zbekiston transport-logistika tizimida logistika samaradorligi indeksi (LPI) va uning tadbirkorlik subyektlari faoliyatidagi ahamiyati	283
Ismoilov Narimonjon No'monjon o'g'li	
Davlat maqsadli dasturlarini imtiyozli kreditlash tizimining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi o'rni	287
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
O'zbekistonda potensial YaIM.ning ekonometrik tahlili	293
Djabbarov Raximjon Abdullaevich	
Tibbiyot muassasalarini kafolatlangan tibbiy xizmatlar paketi asosida moliyalashtirish tizimini takomillashtirish masalalari	298
Muxammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
Стратегии развития медицинских организаций в Узбекистане	313
Исломбек Умиров	
Kambag'allikka qarshi kurashning falsafiy va ijtimoiy asoslari: Tarixiy tahlil	321
Iloxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Innovatsion loyihalar va startaplarni moliyalashtirishda venchur fondlarining ahamiyati	329
Atamuradov Sherzod Akramovich	
Reforms in higher education institutions of the republic of uzbekistan	334
Gafurov Anvar Bazarbayevich	
Namangan viloyati qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalarining faoliyati samaradorligini ta'minlash holati va tahlili	343
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li	
Increasing the innovation potential of construction materials industry enterprises	350
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
Jahon savdo tashkiloti doirasida to'qimachilik mahsulotlarining xalqaro savdosi	356
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich, Abduvohidov Behzod	
Farg'ona vodiysida turizm xizmatlarining rivojlanish tendensiyalari tahlili	361
Mamatqulov Zarifbek Sharifjonovich	
Qishloq xo'jaligida investitsiya faoliyatini moliyalashtirishni takomillashtirish chora-tadbirlari	366
Ko'chqarov Fayzullo Abdujabborovich	
Tarkibiy o'zgarishlar sharoitlarida xo'jalik yurituvchi subyektlarda investitsiyalarni faollashtirish	376
M.J.Nabiyeva	
O'zbekistonda aholi omonatlari va ularni kafolatlash tizimi	382
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	

Взаимодействие образования и бизнеса с элементами дуального образования	389
Баходурова Сулхия Азизхожаевна, Акрамова Зарринахон Башировна, Ли Марина Рудольфовна, Ромашкин Роман Анатольевич, Мухтарова Доната Равshanбековна	
O'zbekistonda yashirin iqtisodiyot darajasini qisqartirishda samarali yondoshuv.....	396
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
To'qimachilik sanoati korxonalarida innovatsion rivojlanish strategiyalarini takomillashtirish zaruriyati.....	403
Sarimsafov Doniyor Xomidovich	
Xorazm viloyatida hududiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasini baholash	409
Madraximov Kaxramon Egamberganovich	
O'zbekistonda aholini uy-joy bilan ta'minlashdagi murakkabliklar va ularning yechimlari.....	414
Xannarov Komiljon Karimovich	
Elektron hukumatdan smart hukumatga	419
Abidov Abdujabbar Abduxamidovich	
Tadbirkorlik va kichik biznesni rivojlanishi va samaradorligining nazariy-uslubiy asoslar	426
Axtova Shahnoza	
O'zbekistonda banklar faoliyatini tartibga solishning zamonaviy mexanizmlari	432
Abdullaev Suyun Artikovich	
Raqamli transformatsiya va hududlarning inklyuziv iqtisodiy o'sishini ta'minlash yo'llari.....	436
Zokirova Bahora Zokir qizi	
Market research strategies in the global tech industry: a comparative study of apple, samsung, and huawei	440
Abbos Ruzmamatov	
Strategic analysis of innovation development in manufacturing enterprises: approaches, challenges, and future perspectives.....	444
Musayeva Shoirazimovna	
Kichik biznes subyektlarini raqobatbardoshligini oshirishda moliyalashtirish texnologiyasi	452
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
Boshqarish jarayonlarini samaradorligini oshirish orqali iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash	459
Xojamurodov Asqarjon Jalolovich, Usmonov Suxrob Zayniddin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyotda axborot texnologiyalarining o'rni: amalga oshirish imkoniyatlari va kelajak istiqbollari	469
Kurbanov Farrux Uktamovich	
Kichik biznes uchun investitsion muhit jozibadorligining ko'rsatkichlari tahlili	469
Jurayev Elyorbek Sobirjon o'g'li, Nabiyeva Muhabbat Djabirxanovna	
Fiskal va monetar siyosatni muvofiqlashtirishda inflyatsiya ko'rsatkichining ekonometrik tahlili	475
Hakimov Hakimjon Abdullo o'g'li	
Bandlikni ta'minlashning moliyaviy mexanizmini takomillashtirish	479
Karimjonov Muhammadrasul To'liqinjon o'g'li	
O'zbekiston mintaqalarida turizmni rivojlantirishni boshqarishda davlat-xususiy sherikligi mexanizmidan foydalanishning konseptual modelini ishlab chiqish	485
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
O'zbekiston mintaqalarida turizmni rivojlantirishni boshqarishda davlat-xususiy sherikligi mexanizmidan foydalanishning konseptual modelini ishlab chiqish	485
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
Аутсорсинг и рост сферы услуг: воздействие на занятость (практика США)	494
Назаров Зиёвуддин Шарофиддинович	
Restoran xizmatlari sohasi ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini oshirishda marketingning zamonaviy konsepsiyalarini qo'llash.....	501
Ibodov Kamoliddin Mamatqulovich	
The revenue manager in the hospitality industry	507
Kalandarova Gulnoza	

Davlat moliyaviy nazoratini joriy etilishi bo'yicha ayrim xorijiy davlatlar tajribalari	510
B.Turabov	
Barqaror rivojlanishni ta'minlashning hududiy xususiyatlari.....	517
Baxtiyorova Dildora	
Elektr energiyasi samaradorligini yaxshilashga innovatsion va strategik yondashuvlar.....	521
Doliyev Shoxabbos Qulmurot o'g'li	
Don maxsulotlari sifat ko'rsatkichlariga sovuq konditsionerlash tizimini samaradorligini tahlil qilish	525
Yusupov Azamat Alijonovich, Akramova Gulhayo Abidovna	
O'zbekistonda tijorat banklarini rivojlantirish va transformatsiya qilish istiqbollari	532
Mutalova Mohira	
Optimizing crisis-handling mechanisms in commercial banks	537
Muydinov Muhammadsardor Abdukayum ugli	
Ochiq bank (open banking) faoliyatining xalqaro tajribasi va o'zbekistonda qo'llanilishi	541
Xoshimov Elmurod Abdusattorovich, Abduvahobov Shohruh Xolmo'min o'g'li	
Mikrosug'urtaning kichik biznes risklarini sug'urtalashning innovatsion mexanizmi sifatidagi ahamiyati	549
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
Agroklastarlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish	553
Topildiev Soxibjon Raximjonovich, Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna	
Econometric analysis and adjustment of agricultural production processes.....	563
Makhambetova Uringul	
The importance of investing investment in fixed capital.....	568
Sindarov Sherzod Egamberdiyevich, Ruzimatov Sanjarbek Qosimjon ugli	
Kichik biznes iqtisodiy samaradorligini oshirishda kasanachilik va mahalliy yetkazib beruvchilarni rivojlantirish	573
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlari bozorining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	577
Zaidov Islom Ibragimjonovich	
Respublika iqtisodiyotining innovatsion salohiyati va undan foydalanish.....	583
Olchinboyev Otabek Abdusamad o'g'li	
Математическое моделирование забойки при использовании вв с экспоненциальным внешнем воздействием	587
Джураева Нодира Мурадullaевна	
Kichik biznes subyektlari faoliyatini moliyaviy ta'minoti masalalari.....	593
Aymurzaeva Gulnaz Puxarbaevna	
Logistika harajatlarini optimallashtirish shartlari.....	598
N.B. Shanazarova	
G'o'zaning yangi tizmalari tolasining sifat ko'rsatkichlari	603
X.A.Boltabaev, X.A.Mamadjonov	
Aholi turmush darajasi baholashda daromadlarning ahamiyati	607
Tursunov Farxod Baxodir o'g'li, Qambarov Bahriddin Panji o'g'li	
Xodimlar bilan hisob-kitoblar hisobining nazariy va normativ-huquqiy asoslari.....	618
Ametova Nasiba Danilovna	
Nodavlat notijorat tashkilotlar boshqaruvida zaifliklar	622
Odilbekova Dilnoza Murataliyevna	
Respublika iqtisodiyotida oziq-ovqat sanoatini rivojlanish tendensiyalari	626
Baxritdinov Sherzodbek Bahodirovich	
Qurilish materiallari sanoati korxonalari raqobatbardoshligini oshirishning xorijiy ilg'or davlatlar tajribasi	631
Qaxxorov Shoxruxbek Shavkatjon o'g'li	
Порядок аудита лизинговых операций	636
Турсунов Улугбек Сативолдиевич	

Fond bozorida aksiyalar muomalasi tahlili.....	641
Quvondiqov Muhammad Quvondiqovich	
Низкоуглеродное развитие: ключевой фактор устойчивого развития в узбекистане и мировом контексте	646
Исламов Шохзод Шухрат ўғли	
Устойчивое управление ресурсами: роль государственного управления, квоты на природные ресурсы и производительности энергии.....	653
Ибрагимов Захид Тахирович	
Milliy iqtisodiyotda sanoat korxonalarning moliyaviy barqarorligini ta'minlash va rivojlantirish usullari.....	661
Yuldashev Fozil Turapovich	
Food security problems.....	667
Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Waste management in the dairy industry	669
Shukurov Izzatullo Khikmatullaevich	
Sanoat korxonalariga kiritilgan investitsiyalar samaradorligining ilmiy-nazariy asoslari	675
Feruza Hojiqulova Dona qizi	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini eksport salohiyatini oshirishda vujudga kelayotgan muammolar va ularning yechimlari	683
Yuldasheva Dildora Kamiljan qizi	
O'zbekistonda budjet tashkilotlarida moliyaviy nazoratini olib borishning ustuvor yo'llari	687
Alxanova Feruza Faxritdinovna	
O'zbekistonda davlat xaridlari tizimini takomillashtirish.....	691
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich, Mamasoliev Abrorbek Abdug'ani o'g'li	
Kichik tadbirkorlik tarkibiy tuzilmasi takomillashuvida tarmoq bo'yicha ixtisoslashuv jarayonlarining ahamiyati va ularning rivojlanganlik darajasiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar	696
Sharipov Kuvondik Baxtiyorovich	
Raqamli platformalar orqali yashil mahsulotlar va xizmatlarni rivojlantirish	709
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
Development and practical application of financial security indicators at the regional level: The case of Uzbekistan	715
Elmurodov Shohzod Shavkatovich	
Boshqaruv psixologiyasining terminologik tahlili va semantik xususiyatlari	720
Norboyeva Dilafruz Jumaqulovna	
Mintaqa ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga kiritilgan investitsiyalarning iqtisodiy-statistik tahlili.....	724
Tursunpulat Davronovich Maxmudov	
Paxta-to'qimachilik klasterlar mahsulotlar eksportini motivatsiyalash mexanizmini takomillashtirish	730
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirish huquqiy kafolatlari	735
Usmonov Shavkatjon Shukurovich	
Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning amaliy jihatlari.....	744
Muslitdinov Nodir Xojievich	
Korxonalarda qayta tiklanuvchi energiya manbalarini joriy etish sharoitida strategik loyixa boshqaruvi.....	750
Orifali Samandarovich Tursunov, Xalilov Jaxangir Jalolovich	
Globallashuv sharoitida jahon iqtisodiyoti va xalqaro fond bozori holati tahlili	756
Shamsiev O'ktam Sayfitdinovich	
Qishloq xo'jaligi korxonalari innovasion faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash yo'llari.....	764
Shaniyazova Zamira Oralbaevna	

Raqamli transformasiya jarayonlarining bank xizmatlari sifati va xavfsizligini oshirishga ta'siri.....	772
Qodirov Bekzod Xushnud o'g'li	
Tijorat banklari ipoteka xizmatini raqamlashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	776
Jabbarov Majidbek Erzodovich	
Fermer xo'jaliklari faoliyati samaradorligini statistik usullarda baholash.....	780
Murodov Jahongir Choriyevich	
Sanoat korxonalarida moliyaviy barqarorlik, ularni hisoblash va oshirish yo'llari.....	784
Makhkamova Shakhruza Bahodir qizi	
O'zbekistonda tadbirkorlik salohiyatini rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar.....	788
G'ofurjon Shermatov G'ulamovich, Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tannarxni pasaytirishda ish vaqtidan samarali foydalanish va mehnat sig'imi tahlili.....	794
Xamidova S.Ya.	
Umumta'lim muassasalari xarajatlarini moliyalashtirish mexanizmini takomillashtirish.....	799
Ummatov Avaz Muydinovich	
O'zbekiston respublikasi qishloq xo'jaligi tarmog'idagi tarkibiy-tuzilmaviy o'zgarishlarni statistik baholash.....	803
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Measures for the development of tourism infrastructure in Uzbekistan.....	813
Khallieva Nargiza Rozikovna	
Turizm da raqamli texnologiyalarni qo'llash bo'yicha jaxon tajribasi.....	820
Jalolov Otabek Oybek o'g'li	
Формирование страхового бизнеса как стратегического сектора экономики.....	826
Тулаев Дилшод Юсуфович	
Особенности использования инструментов монетарной политики в зарубежных странах.....	831
Шомуродов Равшан Турсункулович	
Некоторые аспекты технологического развития в современной экономике.....	839
Ахмедов К.	
Формирование конкурентоспособных профессионалов для рынка.....	842
Ишимбаев Рафаэль Наильевич	
Влияние инвестиций на оценку эффективности использования интеллектуального капитала.....	848
Муртазаев Ардашер Зафар угли	
Navoiy viloyatida kichik biznes faoliyatini rivojlantirish holatini statistik bashorat qilish.....	853
Xushvaqova Durdona Islom qizi	
Foreign trade liberalization and its impact on a country's economic growth (in the case of countries).....	860
Sirajiddinov Nishanbay, Norkobilov Akobir	
Samarqand viloyati xizmat ko'rsatish sohasida kichik tadbirkorlik subyektlari faoliyatining rivojlanish holati tahlili.....	871
Umirov Islombek Furkatovich, Ozodxonov Islombek Zarifxon o'g'li, Turaqulov Ulug'bek Shovkat o'g'li	
O'zbekistonning jahon savdo tashkilotiga qoshilishi natijasida xom ashyolar importining yengillashishi va mahsulotga ketadigan xarajatlarning kamayishi masalalari.....	880
Z.K. Xashimova	
Yengil sanoat korxonalarining samaradorligini ekonometrik modellashtirish.....	885
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
Yuqori malakali kadrlar tayyorlash samaradorligi iqtisodiy-statistik tahlili.....	892
Zaripova Mukaddas Djumayozovna	
Xususi kredit – kreditning zamonaviy turi sifatida.....	902
Sharbat Abdullaeva, Abdullaev Sardor Atxam o'g'li	

Jahon iqtisodiyotida yuzaga kelgan megatrendlarning o'zbekistonning tashqi savdo munosabatlariga ta'siri.....	907
Yangibaeva Dilafruz Polat qizi	
Issues of reflection of financial results in reports and improvement of audit	912
Muhammedova Dilfuza Anvarovna, Shukurov Farrux Shuxrat o'g'li	
Paxta-to'qimachilik klasterlar mahsulotlar eksportini motivatsiyalash mexanizmini takomillashtirish.....	918
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Mamlakatimizda uy xo'jaliklari iqtisodiy faolligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari	918
Abdullayev S.A.	
Etnografik turizm samaradorligini oshirishda xorij tajribasini qo'llash	922
Xakimov Dilyor Zafarovich	
Davlat muassasalarida inson resurslaridan foydalanish samaradorligining statistik tadqiqi	930
Xusanova Muxsina Kasimovna	
Raqamli marketing va barqaror strategiyalar orqali mintaqaviy investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish: AHP asosidagi tahlil	937
Xolmurotova Diyoraxon Ibragimovna	
Sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni rivojlantirishda qo'laniladigan strategiyalar	943
Turaboyev Ibroxim Ismoil o'g'li	
Innovatsion faoliyatni rivojlantirishning davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi.....	948
Maxmudov Abrorxon Axmadxonovich	
Issues of strategic planning in industrial enterprises.....	952
Ibragimov Isroil Usmanovich	
Sanoat korxonalarida tejamkor texnologiyalarni joriy qilishning iqtisodiy samaradorligi.....	958
Xakimov Umarxon Rustamjon o'g'li	
Цифровая экономика: концептуальные основы и ее влияние на трансформация рынка труда.....	962
Магруппов Азиз Юлдашевич	
Taraqqiyot strategiyasi va ma'muriy islohotlarning keyingi bosqichlari.....	971
Abdulla Abdukadirov	
Экономический эффект от внедрения международных образовательных стандартов в узбекистане	977
Олимова Бахора Шухратовна	
Ijtimoiy xizmatlat sohasini rivojlanish tendentsiyalari va davlat-xususiy sherikligini samarali shakllantirish mexanizmlari	981
Y.M.Xalikov	
Qurilish materiallari ishlab chiqarilishida kimyo sanoatining o'rni.....	988
Usmanov Baxtiyor Xusanboyevich	
Hududiy sanoatni rivojlantirishning ahamiyati va uning salohiyatini belgilovchi omillar	994
Choriyev Tolib A'zamovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida banklar faoliyatini innovatsion rivojlantirishning institutsional asoslari.....	999
Qosimova Mohigul Abduhamidovna	
Tasvirlarni intellektuallashtirishda filtrlash jarayoni va baholash algoritmlari	1004
Norboyeva Nafisa	
Model of application of the integrated report on the organisation's human capital in management accounting	1009
Ochilov Olmos Ikrom ugli	
To'qimachilik tarmog'ini iqtisodiy rivojlantirishda asosiy ko'rsatkichlarini modellashtirish va prognozlash yo'nalishlari.....	1018
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
O'zbekiston-Yaponiya yashil iqtisodiyoti sharoitida turizm soxasi bo'yicha xamkorlik.....	1023
Dadaxanov Shuxrat Abdumalikovich	

Изменение климата и зеленая экономика: стратегии и меры в узбекистане	1027
Хусаинов Равшан Рахимович, Ибрагимова Камола Саидбариевна	
O'zbekiston Respublikasining barqaror rivojlanishi: investisiya faoliyatining ustuvor yo'nalishlari	1033
Ochilov Akram Odilovich, Rahmonova Durdona Hasan qizi	
Xalqaro standartlar asosida ishlab chiqarish xarajatlarini hisobga olish	1040
Xamidova S.Y.	
Tijorat banklari tomonidan aholiga ko'rsatiladigan xizmatlarni takomillashtirish.....	1040
Rajabov S.	
Проблемы микрокредитования малого бизнеса и кредитная поддержка частного предпринимательства в республике Узбекистан	1045
Сохибов Ж.Т.	
Эмоциональный интеллект и его влияние на эффективность принятия решений лидерами.....	1049
Юлдашева Камола Касымджановна	
Sanoat korxnalarini investitsion jozibadorligini aniqlash usullari	1055
Anafiyayev Abdurashid Mamasidiqovich	
Tijorat banklari investitsion jozibadorligini oshirishda dividend siyosatining o'rni	1060
Azimjon Abdiraxmonov	
Mahalliy soliqlar va ularning iqtisodiy ahamiyati, soliq bazasini kengaytirish va soliq madaniyatini oshirishning nazariy asoslari	1065
Ravshanov Xurshid Akramovich	
Banklar samaradorligi va kapital yetarliclik ko'rsatkichi riski o'rtasidagi bog'liqlik tahlili.....	1069
Xoldorov Sardor Umarovich	
Управление процессом снижения транзакционных издержек в условиях экологизации экономики	1075
Ходжаева Нодирахон Абдурашидовна	
Oziq-ovqat mahsulotlari bozorida yashil marketing strategiyasini qo'llash.....	1078
Po'latova Shahnoza Abdirashitovna	
Agriculture cooperative models	1082
Qo'ldosheva Gulnozaxon Shukurjon qizi	
Iqtisodiy mutanosiblik va uni ta'minlashning ayrim nazariy masalalari.....	1086
Murtazayev Isabek Bazarbayevich	
Biohududlar yashil maqsadlarga erishish yo'lidagi ahamiyati	1094
Galimova Firuza, Dexkanova Nilufar	
MDH mintaqasida transport sohasidagi hamkorlikni rivojlantirishda EOII transport integratsiyasining tashqi omillari va xavflari.....	1099
Xo'jayev Fazliddin Elmurodovich	
O'zbekistonda kichik biznes subyektlarining eksport faoliyatini moliyalashtirish mexanizmlari	1103
Abdumo'minov Axrorjon Axatjonovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda transport tizimini o'rni	1107
Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna	
Korxonada marketingning strategik ahamiyati	1113
Egamberdiyev Muzaffar	
Jismoniy shaxslarni kreditlash jarayonlarini takomillashtirish.....	1116
Jurayeva Sevara Zakirovna	
Assessing the effects of GDP expansion on environmental degradation in uzbekistan	1122
Muhammad Eid Balbaa	
Innovation jarayonlarni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy jihatlari.....	1132
To'g'onov Ibrohimxo'ja Otaxo'ja o'gli	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida nomoddiy aktivlar hisobi va uni takomillashtirish masalalari	1137
Ishankulov Izzatilla Nurillayevich	

The impact of agricultural production on food security in Uzbekistan in the coming years.....	1142
Saydullayev Abbos, Khudoyberdiyev Diyorbek	
Mintaqaviy agrosanoat majmuasida klasterlashning holatini o'rganish va baholashga ilmiy-uslubiy yondashuvlarni tizimlashtirish.....	1148
A.Ch.Boboyev, M.O.Shamsiyeva	
Hududiy barqaror rivojlanishning nazariy asoslari.....	1153
Nazarov Nazirjon Narzilloevich, Umarov Oqil Omiljonovich	
"Asosiy kapitalning iqtisodiy mohiyati, uni tashkil etish va moliyalashtirishning nazariy asoslari"	1158
Zoxidov Tohirjon Mirzfar o'g'li	
Асимптотические свойства момента останова в последовательном оценивании	1162
Турсунов Гафур Таирович	
Qimmatli qog'orlar bozorini raqamlashtirishda tijorat banklarining o'rni.....	1169
Abdukayumov Abduvaxid Abduvasikovich	
Tijorat banklari tomonidan to'lovga layoqatlilikni baholashning o'ziga xos xususiyatlari	1175
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li	
Цифровые технологии как драйверы улучшения финансовой оценки предприятий.....	1181
Юсупов Файзулла Якубович	
Qishloq xo'jaligi samaradorligini oshirishda logistikaning zaruriyati va ilmiy asoslari.....	1190
Abdirashidov Temurbek Abdirashid o'g'li	
To'qimachilik sanoati tarmog'ida innovatsion klasterlarni boshqarish mexanizmi	1194
Muminova Elnorakhon Abduakrimovna	
Milliy iqtisodiyotni innovation rivojlantirish asosida barqaror iqtisodiy o'sishni taminlash	1201
Fayzieva Nilufar Shuxrat qizi	
Пути совершенствования практики управления государственным внешним долгом.....	1206
Бобаккулов Тулкин Ибодуллоевич, Расулова Саида Талатовна	
Moliyaviy pufak xavfi indeksi va uni tijorat banklari faoliyatiga ta'sirini baholash	1210
Botirov Islombek Ulug'bek o'g'li	
Ta'lim oluvchilar kognitiv faolligini rivojlanishiga ta'sir etuvchi o'ziga xos jihatlari.....	1215
Panjiyev Maqsud Aliqulovich	
O'zbekistonda tarmoqlararo klasterlar samaradorligini baholashning o'ziga xos xususiyatlari	1219
Sharipova Zulayho Abdirimovna	
Пути развития фондового рынка на основе цифровых технологий.....	1124
Шукурова Луиза Баратовна, Эшдавлатов Боймурод Соатович	
Riskka asoslangan ichki audit o'tkazishning iqtisodiy mazmuni hamda tashkil etish muammolari	1228
Asfandiyorova Shakina Rustam qizi	
Anoat klasterlarining shakllanishi va rivojlanishi	1231
Saidaxmedov Nemat Hamidovich	
Servis sohasida kichik korxonalar faoliyati samaradorligini oshirish va ularning mezonlari	1237
Umirov Islombek Furkatovich, Xurramov Shohjahon Abror o'g'li, Muhammadiyev Humoyun Omon o'g'li, Nishonov Ayubxon Isroiljon o'g'li	
Raqamli texnologiyalarning agrar soha rivojiga ta'siri: xorij tajribasi.....	1244
Mambetnazarov Bakhit Bisenbayevich	
Sog'lomlashtirish turizmi faoliyatining boshqaruv samaradorligi: boshqaruv strategiyasi va uning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	1248
G'ofurov Azizbek Umarjonovich	
O'zbekiston Respublikasida yuk avtomobillari transport xizmatlari ko'rsatish tizimini rivojlantirishning ilmiy-uslubiy asoslari.....	1253
Ishonkulova Feruza Asatovna	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish – yuqori iqtisodiy o'sish omili sifatida	1257
Muminova Elnorakhon Abduakrimovna, Jo'rayev Asadbek Anvarjon o'g'li	

Korxonalar daromadiga ta'sir qiluvchi risklarni boshqarish asoslarini takomillashtirish Sa'dullayev Oybek Turdiali o'g'li	1263
Aholini ish bilan ta'minlashning ijtimoiy – iqtisodiy va huquqiy mexanizmlarini takomillashtirish Zufarova Gulmira Abduxalilovna	1268
Strategik menejment yondashuvlari asosida oliy ta'lim tizimi boshqaruvining xorijiy davlatlar tajribasi..... Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna, Po'lotov Shoxrux Shavkatovich	1272
Uzoq muddatli aktivlarga amortizatsiya hisoblash usullari..... Xamdamova Ra'no Bahodir qizi, Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	1278
Iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va uning afzalliklari..... Mirzarayimova Feruza Zokirjon qizi, Levakov Izzatulla Nematillayevich	1284
Tijorat banklarining aktiv operatsiyalari risklarini ekonometrik baholash..... Raxmanov Mexridin Sindarovich	1288
Mechanisms of production management within the framework of the strategy of Uzbekistan Ziyayeva M.M.	1293
Sustainable development priorities and ensuring environmental sustainability: prospects for Uzbekistan..... Seitova Leila Pulatovna	1297
Davlat dasturlarining ijrosi samaradorligini oshirishda samaradorlik auditining rolini oshirish istiqbollari..... Behzod Shamsiddinovich Mirzoev	1303
Mintaqa xalq hunarmandchilikni rivojlantirish orqali aholi bandligini ta'minlashning tahlili..... Norqobilova Feruza Abduhomidovna	1310
Qoraqalpog'iston respublikasida turistik xizmatlar bozorini rivojlantirishning iqtisodiy ahamiyati..... Kusekeev Bayram Kallibekovich	1314
Korxonalarda kadrlar siyosati va mehnatni tashkil etish..... Obidxonov Javoxirxon Avaxonovich	1319
Qoraqalpog'iston Respublikasi sharoitida kunjut yetishtirishni ekonometrik modelashtirish va iqtisodiy samaradorligini oshirish istiqbollari..... Otemisov Sharapat Jangabayevich	1324
Mamlakat iqtisodiy xavfsizligini taminlashda oziq-ovqat xavfsizligining o'rni (O'zbekiston Respublikasi misolida)..... Hamidov Mahmudjon Abdug'affor o'g'li, Mamasoliyeva Maktuba Axmadullayevna	1332
Pul aylanmasi mexanizmini amaliy asoslarini takomillashtirish..... Gadoyev So'hrob Jumakulovich	1338
Inson kapitali iqtisodiy kategoriya sifatida mohiyatini va unda ta'limni o'rni..... Abduraxmanov Kamoliddin Batirovich	1345
The role of introduction of the concept "economic production" in industrial enterprises in the development of small business..... Kamilova Anora Nasirovna	1351
O'zbekistonda vakolatli iqtisodiy operatorlar faoliyatini tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirish Yo'ldoshev Jasurbek Baxtiyor o'g'li	1355
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalari faoliyati samaradorligini baholashning ilmiy-uslubiy asoslari..... Shodmonqulov Kamoliddin Murodillaevich	1360
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning zamonaviy imkoniyatlari Isakov Janabay Yakypbaevich	1364
Investitsion salohiyat tushunchasi va uni boshqarishning zarurligi To'raev Jasurali To'raevich	1375
Samarali boshqaruv strategiyalarini shakllantirishda energiya sarfini optimallashtirish usullari Xamdamova Gavxar Absamatovna	1379

Banklarga zamonaviy xizmat turlarini joriy etishda infratuzilmaning roli	1385
Umarova Malika Baxtiyarovna	
Turistik korxonalar raqobatbardoshligi mohiyati	1391
Mahamadova Muslimaxon Muzaffar qizi	
Tijorat banklarida innovasion faoliyatni rivojlantirish strategiyasining asosiy yo'nalishlari	1394
Rahmanov Zafar Yashinovich	
O'zbekiston yashil iqtisodiyotga o'tish yo'lida: barqaror rivojlanish va energiya samaradorligi.....	1398
Nabiyev Olimjon Abdusalomovich	
Ishsizlikda gender tengsizligini aniqlash metodologiyasini takomillashtirish	1403
Oxunova Oygul Usmonjon qizi	
"O'zbekneftgaz" AJ korxonalariiga kiritilayotgan investisiyalarning iqtisodiy ko'rsatkichlarini tahlili	1409
Yuldoshev Sobir Fayzullaevich	
Сотрудничество таможи с промышленностью: новый взгляд на обеспечение глобальной безопасности и экономической стабильности	1414
Муратова Шохиста Ниматуллаевна	
Agrar sohada kadrlar salohiyatining ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri	1420
Boltayev Nazarbek Narzullayevich	
Влияние туризма на рост экспорта текстильной продукции	1426
Сулейманова Шоира Алавхановна	
Moliyaviy tizimda xavfsizlikni ta'minlash amaliyotini takomillashtirish masalalari.....	1432
Akbarov Behzodxon Ulug'bek o'g'li	
The revenue manager in the hospitality industry	1441
Kalandarova Gulnoza	
The improvement of funding business operations for the local enterprises in the Republic of Uzbekistan through issuing financial securities by means of the Tashkent Stock Exchange.....	1445
Abduganiev Abdulaziz	
Milliy iqtisodiyotimizga qimmatli qog'ozlar bozori orqali investitsiyalarni jalb etish yo'llari.....	1449
Rahimov Jasur To'liqin o'g'li	
O'zbekiston turizm industriyasida ekoturizm iyerarxiyasi: yuqori iqtisodiyot – jamoaga asoslangan ekologik tiklanish.....	1454
Vayskulov Ramazon, Xushvaqto'v Ramziddin, Turayev Javohir	
Роль и значение сферы туризма в переходе к зеленой экономике в Республике Узбекистан.....	1459
Саломов Фаррух Комил Угли	
Tijorat banklari rahbarlarining iqtisodiy komretentligini shakllantirish va xodimlarini boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.....	1464
Nigmatova Gulnora Nurxanbetovna	
Обесценение активов по МСФО	1469
Якубова Дилфуза Тургуновна	
Barqaror raqamli turizmning rivojlanish modellari: zamonaviy yondashuvlar va istiqbolli strategiyalar	1474
Shirinova Madina Murod qizi, Kaxorov Azamat Abdulloyevich	
Tadbirkorlik faoliyati iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda raqamli texnologiyalardan foydalanish.....	1481
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
Turkiy davlatlar tashkilotining iqtisodiy salohiyati	1486
Abduraxmonov Farxod Abdufarmonovich	
Sanoat korxonalarida mahsulotlar eksportining iqtisodiy mexanizmlari va xorijiy tajribasi	1491
Akramova Zuhaxon Baxtiyorjon qizi	
Paxta tozalash korxonalarida pnevmotransport tizimida paxta xomashyosining shikastlanishini aniqlovchi qurilmaning matematik model asosida amaliy tadqiq etish	1496
Boltabayev Bekzod Egamberdiyevich	

Inklyuziv turizm destinatsiyalarini shakllantirishning institutsional asoslari va boshqaruv modellari	1502
Bekzod Sherzodovich Sharipov	
Ishsizlarni rasmiy ish bilan bandligini ta'minlashning yangi usullarini ishlab chiqish imkoniyatlari.....	1509
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Mintaqa investitsion jozibadorligiga ta'sir etuvchi omillarni sotsiologik o'rganish va baholash	1513
J.A.Ismatullaev, A.Q.Do'lanov	
Marketingda sun'iy intellektdan foydalanish samaradorligi	1519
Tohirov Sharofiddin Utkir O'g'li, Umarov Abdulaziz Abdulatib o'g'li, Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
Davlat xaridlari tizimi shaffofligini oshirish orqali tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash yo'nalishlari	1523
O'roqov Uchqun Yunusovich, Hayitmurodov Samarbek Sanjar o'g'li	
Raqamli yevro va uning rivojlanish bosqichlari	1528
Tursunova I.X, Alimardonov E.D	
O'zbekistonda barqaror biznesni rivojlantirish.....	1531
Nuraliyeva Komila	
Rivojlangan mamlakatlarda investitsiyalarni jalb qilish – iqtisodiy taraqqiyotning muhim omili.....	1536
Maxmudxodjaev Avaz Yunusjonovich	
O'zini o'zi band qilishni soliqlar vositasida tartibga solish va rag'batlantirishni takomillashtirish masalalari	1540
Ruziev G'anisher Usarovich	
Роль цифровой трансформации в развитии человеческого капитала: новые возможности для узбекистана	1547
Джультатова Светлана Рахматовна	
Sug'urtada anderrayting xizmatini tashkil etishni nazariy asoslari	1554
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloyevich	
Экономическая эффективность оценки жилой недвижимости.....	1559
Суюнов Бехзод Абдумаджитович	
Klaster korxonalariga investitsiyalarni jalb etish	1563
Karimova Nilufar Sadridin qizi	
Оценка способности отраслей легкой промышленности региона сохранять устойчивость в условиях конкурентной борьбы.....	1567
Рахмонов Хуршид Хайриддинович	
Investitsiya loyihalari samaradorligini baholash va monitoringini tashkil etish yo'nalishlari	1574
Ochildiyeva Naima Mengziya qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
Integratsiya va ekologik maqsadlar: iqtisodiy hamkorlik va barqaror rivojlanish orasidagi bog'liqlik tahlili.....	1579
Akmal Alisher O'g'li Abdujabborov	
Buxoro shahri mehmonxonalarida inklyuziv turizm uchun yaratilgan shart-sharoitlar va ularni rivojlantirish yo'nalishlari	1583
Abror Turobovich Jo'rayev, Istamxo'ja Olimovich Davronov	

KIRISH

Hozirgi davrda turizm sohasi iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan dunyoning ko'plab mamlakatlarida strategik ahamiyat kasb etmoqda. Zamonaviy turizm sohasining rivojlanishi ijtimoiy-iqtisodiy o'sishning muhim tarkibiy qismi bo'lib, unda barcha guruhdagi sayyohlar uchun teng imkoniyatlar yaratish tamoyili tobora dolzarb masala sifatida ko'tarilmoqda. Turizmning inklyuzivlik tamoyillariga asoslangan holda rivojlanishi nafaqat iqtisodiy manfaatlarni, balki ijtimoiy tenglik va barqarorlikni ham ta'minlash imkonini beradi. Bu jarayon inson huquqlarini ta'minlash, ijtimoiy tenglikni rivojlantirish va turizmni barqarorlik tamoyillariga mos ravishda tashkil etishga xizmat qiladi.

Xususan, jismoniy imkoniyati cheklangan shaxslar va boshqa maxsus ehtiyojga ega guruhlarining sayohat qilish imkoniyatlarini kengaytirish zamonaviy turizm industriyasining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Buxoro shahri O'zbekistonning eng yirik tarixiy va madaniy markazlaridan biri sifatida sayyohlar uchun jozibador maskan hisoblanadi. Shahardagi ko'plab madaniy yodgorliklar, noyob arxitektura namunalari va boy meros har yili minglab mahalliy va xorijiy sayyohlarni jalb etadi. Shunga qaramay, ushbu hududda turizm infratuzilmasi va xizmatlari hali ham xalqaro standartlarga to'liq mos kelmasligi, xususan, inklyuziv turizm tamoyillarini qo'llashda sezilarli kamchiliklar mavjud. Mehmonxonalarning aksariyatida jismoniy imkoniyati cheklangan shaxslar uchun moslashtirilgan infratuzilma, qulayliklar va maxsus xizmatlar yetarli darajada yo'lga qo'yilmagan.

Inklyuziv turizmni rivojlantirish nafaqat turistik xizmatlarni yaxshilash, balki Buxoroning global turizm bozorida raqobatbardoshligini oshirishda ham muhim ahamiyatga ega.

Ushbu maqolada Buxoro shahri mehmonxonalarda inklyuziv turizmni rivojlantirish bo'yicha yaratilgan sharoitlar har tomonlama tahlil qilinadi. Xalqaro tajribalar asosida mehmonxonalarda inklyuzivlik darajasini oshirish uchun taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi — Buxoro shahrida inklyuziv turizmni rivojlantirish orqali turistik xizmatlar sifatini yaxshilash va hududning turistik salohiyatini oshirishga qaratilgan strategik yo'nalishlarni aniqlashdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTAR SHARHI

Turizm sohasining rivojlanishi bilan bir qatorda, uning barcha ijtimoiy guruhlar uchun ochiqligi va inklyuzivlik tamoyillariga rioya qilinishi global darajada muhim yo'nalish sifatida e'tirof etilmoqda.

Buhalis va Darcy (2011) tomonidan yozilgan "Accessible Tourism: Concepts and Issues" asarida inklyuziv turizmning nazariy va amaliy jihatlar keng yoritilgan. Mualliflar inklyuziv turizmni rivojlantirishning asosiy to'siqlari va imkoniyatlarini tahlil qilib, turizm xizmatlari va infratuzilmasini maxsus ehtiyojlarga moslashtirish orqali iqtisodiy foyda va ijtimoiy adolatni ta'minlash mumkinligini ko'rsatadi. Shuningdek, ushbu tadqiqotlarda inklyuziv turizmning rivojlanishi nafaqat turizm sohasini kengaytirish, balki iqtisodiyotning boshqa sektorlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishi qayd etilgan [3].

Jahon sayyohlik tashkiloti (UNWTO) tomonidan e'lon qilingan "Tourism for All" dasturida inklyuziv turizmni rivojlantirish bo'yicha xalqaro standartlar va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Ushbu hujjatda turizm infratuzilmasi va xizmatlarini barcha foydalanuvchilar, jumladan, nogironligi bor shaxslar uchun moslashtirish zarurligi urg'ulanadi. Mehmonxona va turizm obyektlarida arxitektura to'siqlarini olib tashlash, xizmat ko'rsatishda maxsus ehtiyojlarni inobatga olish va xodimlarni tegishli o'qitish muhimligi ta'kidlangan [17].

Avstraliyada olib borilgan tadqiqotlar, masalan, Darcy va Pegg (2011) tomonidan amalga oshirilgan ishlar, inklyuziv turizmning tijorat jihatdan samarali ekanligini isbotladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, mehmonxona va turistik maskanlarda jismoniy imkoniyati cheklangan sayyohlar uchun qulayliklar yaratish ularning mijozlar bazasini kengaytirish va daromadni oshirish imkonini beradi [5].

Markaziy Osiyo mintaqasida, xususan, O'zbekiston turizm sektorida inklyuzivlik masalasi nisbatan yangi mavzu hisoblanadi. Yo'ldoshev va Karimov (2020) o'z tadqiqotlarida O'zbekistonda mehmonxona va boshqa turistik obyektlarda inklyuzivlik darajasi pastligini qayd etishgan. Ular maxsus ehtiyojli sayyohlar uchun mehmonxona infratuzilmasini moslashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqqan. Ularning fikricha, zamonaviy texnologiyalar va xalqaro standartlarni tatbiq etish orqali mahalliy turizm xizmatlarining sifati va raqobatbardoshligi oshirilishi mumkin [18].

Buxoro shahri misolida olib borilgan tadqiqotlar (Ismoilov va boshqalar, 2019) shahar turistik salohiyatini oshirish uchun tarixiy obyektlar va infratuzilmani saqlab qolish zarurligini ta'kidlagan [12]. Ammo mehmonxonalar infratuzilmasining inklyuzivlik darajasini oshirishga oid tahlillar yetarlicha o'rganilmagan. Shuningdek, 2019–2025 yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Turizmni rivojlantirish strategiyasida inklyuzivlik tamoyillarini inobatga olish maqsadi belgilangan bo'lsa-da, amalda ushbu tamoyillarning joriy etilishi hali to'liq ta'minlanmagan.

Xalqaro tajriba va ilmiy adabiyotlar shuni ko'rsatadiki, inklyuziv turizmni muvaffaqiyatli rivojlantirish uchun quyidagi omillar muhim ahamiyatga ega:

- Arxitektura va dizayn to'rsiqlarini olib tashlash (Darcy, 2006) [4].
- Turistik xizmatlar standartlarini inklyuzivlik tamoyillariga moslashtirish (UNWTO, 2016) [17].
- Mahalliy xodimlarni nogironlik masalalari va xizmat ko'rsatish bo'yicha maxsus o'qitish (Buhalis, 2011) [3].
- Turistik maskanlar va infratuzilmaning xalqaro standartlarga muvofiqligini ta'minlash (Pegg, 2018) [14].

Ushbu ilmiy tahlillar Buxoro shahri mehmonxonalarida inklyuziv turizmni rivojlantirish uchun amaliy va strategik yondashuvlarni ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Buhalis va Amaranggana (2015) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda raqamli texnologiyalarning inklyuziv turizmni rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilingan. Mualliflar "smart turizm" konsepsiyasi doirasida maxsus ehtiyojlarga ega shaxslar uchun onlayn xizmatlar va mobil ilovalarni joriy qilishni taklif etishgan. Ushbu yondashuv mehmonxonalarning xizmat sifatini oshirish bilan birga, turizm xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi [2].

Shu bilan birga, Poria va boshqalar (2010) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar nogironligi bor shaxslarning sayohat tajribasini ijtimoiy kontekstda o'rganib, ularning ehtiyojlari va to'rsiqlarini aniqlashga qaratilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, inklyuziv turizmni muvaffaqiyatli rivojlantirishda nafaqat infratuzilma, balki xodimlarning bilim va malakasini oshirish ham muhim ahamiyatga ega [15].

Sharqiy Yevropa davlatlari tajribasida inklyuziv turizm infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha olib borilgan ishlar (Eichhorn & Buhalis, 2011) hududlararo iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlash va sayyohlik oqimini kengaytirish uchun muhim ahamiyat kasb etadi [9].

O'zbekiston kontekstida Alimov va Nabiyeu (2021) o'z tadqiqotlarida mahalliy mehmonxonalar infratuzilmasini inklyuzivlik tamoyillariga moslashtirish uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va subsidiyalarni kengaytirish zaruratini ta'kidlaydi. Xususan, ular mehmonxonalarda liftlar, panduslar, keng eshiklar va maxsus hammom jihozlarini joriy etishning iqtisodiy va ijtimoiy afzalliklarini ko'rsatishgan [1].

Bundan tashqari, Mehrotra va Kapur (2018) tomonidan Hindistonda olib borilgan tadqiqotlar rivojlanayotgan mamlakatlar uchun inklyuziv turizmni rivojlantirishda asosiy qiyinchiliklarni aniqlashga qaratilgan. Ular iqtisodiy cheklovlar va xodimlar malakasi pastligi kabi omillarni asosiy to'rsiqlar sifatida ko'rsatib, davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirishni taklif qilishadi [13].

Mazkur adabiyotlar Buxoro shahrida inklyuziv turizmni rivojlantirish uchun quyidagi yo'nalishlarni belgilashga yordam beradi:

- Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali xizmatlarning moslashuvchanligini oshirish.
- Mehmonxona xodimlari uchun maxsus malaka oshirish dasturlarini ishlab chiqish.
- Davlat tomonidan subsidiya va imtiyozlarni kengaytirish orqali turizm infratuzilmasini modernizatsiya qilish.
- Xalqaro tajribalarni mahalliy sharoitlarga moslashtirish va keng qamrovli strategiyalarni ishlab chiqish.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda Buxoro shahri mehmonxonalarida inklyuziv turizm sharoitlari o'rganilib, rivojlantirish bo'yicha takliflar ishlab chiqildi. Kombinatsiyalangan uslubda so'rovnoma, intervyu, kuzatuv va hujjatlarni tahlil qilish usullari qo'llanildi. Maxsus ehtiyojli guruhlar ehtiyojlari baholanib, mehmonxonalar infratuzilmasi va xizmatlarining inklyuzivlik darajasi tahlil qilindi. Milliy va xalqaro standartlar asosida amaliy takliflar ishlab chiqilib, mavjud sharoitlarni takomillashtirish strategiyalari taklif etildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Buxoro shahri O'zbekistonning madaniy merosiga boy hududlaridan biri sifatida ichki va xalqaro turizmning rivojlanishi uchun katta imkoniyatlarga ega. Shaharning turizm infratuzilmasi, jumladan, mehmonxona biznesi rivojlanayotgan bo'lsa-da, inklyuziv turizmni rivojlantirish masalasi hali dolzarb bo'lib qolmoqda. Inklyuziv turizm – bu turistik xizmatlardan barcha, jumladan, imkoniyati cheklangan insonlarning ham to'liq va teng foydalanishini ta'minlashga qaratilgan faoliyatdir. Ushbu yo'nalishda mehmonxonalar infratuzilmasini inklyuziv talablarga moslashtirish, mehmonxona xizmatlarini diversifikatsiya qilish va ushbu segment uchun maxsus xizmatlar joriy etish muhim hisoblanadi.

Buxoro shahridagi mehmonxonalarda inklyuziv turizmni rivojlantirish uchun mavjud sharoitlarni tahlil qilishda avvalo jismoniy imkoniyati cheklangan kishilar uchun qulayliklar mavjudligi va xizmatlar sifatining xalqaro standartlarga mosligini o'rganish lozim. Bugungi kunda shahardagi ko'plab mehmonxonalar tarixiy me'moriy binolarda joylashgan bo'lib, bu ularning inklyuzivlik talablariga moslashuvchanligini cheklab qo'yadi. Misol uchun, ko'plab mehmonxonalarda liftlar yoki panduslar yo'qligi, maxsus sanitariya-gigiyena xonalari yetishmasligi va imkoniyati cheklangan kishilar uchun mos bo'lmagan eshiklar bu boradagi asosiy muammolar hisoblanadi.

Shu bilan birga, xizmat ko'rsatish sohasida inklyuziv turizmga mos xizmat turlarining joriy etilishi sust rivojlanmoqda. Masalan, mehmonxonalar imkoniyati cheklangan mehmonlar uchun maxsus dasturlar yoki qo'shimcha xizmatlarni taklif qilishda sustkashlik qiladi. Axborot xizmatlari ham bu borada yetarli emas: ko'plab mehmonxonalar veb-saytlari va boshqa axborot manbalarida inklyuziv xizmatlar haqida ma'lumotlar yetarli darajada keltirilmagan.

Inklyuziv turizmni rivojlantirish yo'lida xalqaro tajribani o'rganish muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, Yevropa va Shimoliy Amerika davlatlarida mehmonxonalar infratuzilmasida inklyuziv talablarni bajarish qat'iy qonunlar bilan tartibga solinadi. Bu, o'z navbatida, barcha mehmonxonalarda maxsus liftlar, panduslar, keng eshiklar, maxsus sanitariya-texnika vositalari va boshqa qulayliklarning mavjud bo'lishini ta'minlaydi. Buxoro shahri mehmonxonalari ham ushbu tajribalarni o'zlashtirish orqali o'zining turistik jozibadorligini oshirishi mumkin.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, Buxoro shahrida inklyuziv turizm uchun sharoitlarni yaxshilash masalasi kompleks yondashuvni talab etadi. Avvalo, mehmonxona infratuzilmasini takomillashtirishga e'tibor qaratish lozim. Bu yangi mehmonxonalarni loyihalashda va mavjud mehmonxona binolarini rekonstruksiya qilishda imkoniyati cheklangan kishilar uchun qulay sharoitlarni yaratish orqali amalga oshirilishi mumkin. Misol uchun, maxsus panduslar, keng eshiklar, moslashtirilgan liftlar va sanitariya-gigiyena xonalari kabi infratuzilma elementlarini joriy etish nafaqat jismoniy imkoniyati cheklangan kishilar, balki yosh bolalar bilan sayohat qiluvchi oilalar va keksalar uchun ham qulaylik yaratadi. Ushbu jarayonni samarali amalga oshirish uchun milliy me'yor va standartlarni xalqaro talablar bilan uyg'unlashtirish muhim. Bu orqali nafaqat mehmonxona xizmatlarining sifati oshadi, balki ular xalqaro turizm bozorida raqobatbardosh bo'lib qoladi.

Shuningdek, mehmonxona xodimlarini inklyuziv turizm xizmatlari bo'yicha maxsus tayyorlash zarurligi ta'kidlanishi lozim. Xodimlarning malakasini oshirish uchun maxsus treninglar, o'quv dasturlari va tajriba almashish dasturlarini tashkil etish inklyuziv xizmatlarni takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi. Xodimlar imkoniyati cheklangan kishilarga xizmat ko'rsatish madaniyati, ehtiyojlarini tushunish va ularga mos xizmatlarni taqdim etish borasida yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak. Bu esa, o'z navbatida, mehmonxonalarga nafaqat inklyuziv turizm segmentida, balki umumiy turistik xizmatlarda sifatni oshirish imkonini beradi.

Bundan tashqari, mehmonxonalarning axborot xizmatlarini rivojlantirish ham dolzarb masaladir. Mehmonxonalar o'z veb-saytlari, reklama materiallari, broshyuralar va boshqa axborot vositalarida inklyuziv xizmatlar haqida batafsil va aniq ma'lumotlarni taqdim etishlari lozim. Bu orqali mehmonlar o'z ehtiyojlariga mos xizmatlarni oldindan rejalashtira olishlari va tanlash imkoniyatiga ega bo'lishadi. Axborot xizmatlarini rivojlantirish, shuningdek, turistik xizmatlarning ochiqqligini ta'minlab, Buxoroning global turizm bozorida nufuzini oshirishga xizmat qiladi.

Davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish ham ushbu sohani rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Davlat tomonidan inklyuziv turizmni rivojlantirishga qaratilgan maxsus dasturlar, imtiyozlar va subsidiyalar joriy etilishi, mehmonxona biznesining ushbu yo'nalishga bo'lgan qiziqishini oshirish imkonini beradi. Masalan, inklyuziv infratuzilmani qurish uchun soliq imtiyozlari yoki kredit resurslariga qulay sharoitlar yaratish orqali mehmonxonalar ko'proq inklyuziv loyihalarga sarmoya kiritishi mumkin. Shuningdek, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik inklyuziv turizmning milliy strategiyasini ishlab chiqishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Umuman olganda, inklyuziv turizmni rivojlantirish orqali Buxoro shahrining turistik salohiyati sezilarli darajada oshishi mumkin. Bu nafaqat imkoniyati cheklangan kishilar, balki barcha turistik guruhlar uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish orqali shaharning xalqaro turizm bozorida raqobatbardoshligini ta'minlaydi. Ushbu yo'nalishda amalga oshiriladigan chora-tadbirlar nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki Buxoroni insonparvar va mehmondo'st turistik markaz sifatida xalqaro miqyosda tanitishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, bu nafaqat shahar infratuzilmasini, balki uning ijtimoiy va madaniy rivojlanishini ta'minlashga ham hissa qo'shadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot Buxoro shahri mehmonxonalari inklyuziv turizmni rivojlantirish bo'yicha mavjud sharoitlarni o'rganish va ushbu sohani yanada takomillashtirish yo'llarini aniqlashga qaratilgan. Tadqiqot davomida mehmonxonalar infratuzilmasi, xodimlar malakasi, xizmatlar sifati va mijozlar qoniqish darajasi kabi muhim omillar tahlil qilindi. Olingan natijalar asosida bir qator muhim xulosalar chiqarildi.

Buxoro shahri mehmonxonalari inklyuziv turizm uchun zarur bo'lgan jismoniy infratuzilma hali to'liq rivojlanmagan. Panduslar, liftlar, maxsus xonalar kabi qulayliklar mavjud bo'lsa-da, ular xalqaro standartlarga to'liq javob bermaydi. Ko'pgina mehmonxonalarda nogironlar va maxsus ehtiyojli mijozlar uchun sharoitlar yetarlicha rivojlanmagan bo'lib, bu infratuzilmaning yetarli darajada takomillashmaganligini ko'rsatadi.

Xodimlarning malaka va bilimlarining yetarli emasligi ham muhim muammolardan biridir. Mehmonxona xodimlari maxsus ehtiyojlarga ega sayyohlar bilan ishlashga yetarlicha tayyor emas. Ularning inklyuziv turizm bo'yicha bilim va ko'nikmalari pastligi sababli, xizmat ko'rsatish sifati tushib, mijozlarning qoniqish darajasiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Shuningdek, xizmatlar va xizmat turlari cheklangan bo'lib, mehmonxonalarda maxsus ehtiyojlarga moslashtirilgan xizmatlar, masalan, raqamli xizmatlar va yordamchilar etarlicha rivojlanmagan. Bu holat sayyohlarning tajribasini cheklab, inklyuziv turizmning samarali rivojlanishiga to'sqinlik qilmoqda.

Tadqiqotda jahon tajribasi va mahalliy sharoitlarni moslashtirish zarurligi ta'kidlandi. Xalqaro tadqiqotlar, jumladan, Buhalis va Amaranggana hamda Eichhorn va Buhalis tomonidan taklif etilgan texnologik yondashuvlar, davlat va xususiy sektor hamkorligi hamda xodimlar malakasini oshirish strategiyalari Buxoro shahrida qo'llanilishi mumkin. Ushbu strategiyalar shaharni inklyuziv turizm bo'yicha jahon miqyosida jozibador qilishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari asosida bir qator tavsiyalar ishlab chiqildi. Mehmonxonalarning jismoniy infratuzilmasini modernizatsiya qilish va xalqaro standartlarga moslashtirish zarur. Panduslar, liftlar va maxsus jihozlangan xonalar davlat dasturlari asosida yangilanishi lozim. Shuningdek, mehmonxona xodimlari uchun muntazam o'quv dasturlari tashkil etilib, inklyuziv turizm bo'yicha bilim va ko'nikmalarini oshirishga e'tibor qaratilishi kerak.

Zamonaviy raqamli xizmatlarni joriy etish, maxsus ehtiyojli mijozlar uchun onlayn rezervatsiya tizimlarini va boshqa raqamli yechimlarni ishlab chiqish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, davlat tomonidan subsidiyalar va moliyaviy yordam ajratish orqali inklyuziv turizmni rivojlantirishga ko'maklashish ham taklif etilgan. Davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish orqali inklyuziv turizmni yanada rivojlantirish imkoniyatlari kengaytirilishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, Buxoro shahrida inklyuziv turizm sohasini rivojlantirish uchun ishlab chiqilgan tavsiyalar shaharni xalqaro sayohatchilar uchun jozibador qilish va turizm sektorining ijtimoiy hamda iqtisodiy barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu tavsiyalar nafaqat Buxoro shahrida, balki O'zbekistonning boshqa hududlarida ham inklyuziv turizmni rivojlantirishda muvaffaqiyatli qo'llanilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Alimov, F., & Nabiyeu, J. (2021). Inclusive tourism development in Uzbekistan: Current issues and prospects. *Central Asian Economic Review*, 3(2), 45–61.
2. Buhalis, D., & Amaranggana, A. (2015). Smart tourism destinations enhancing tourism experience through personalisation and real-time adaptation. *Information and Communication Technologies in Tourism 2015*, 377–389. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-14343-9_28
3. Buhalis, D., & Darcy, S. (2011). *Accessible Tourism: Concepts and Issues*. Channel View Publications.
4. Darcy, S. (2006). Setting a research agenda for accessible tourism. *Tourism Management*, 27(3), 501–507.
5. Darcy, S., & Pegg, S. (2011). Towards strategic intent: Perceptions of disability service provision amongst hotel accommodation managers. *International Journal of Hospitality Management*, 30(2), 468–476. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2010.09.009>
6. Davronov, I. O. (2021). Economic Importance of Innovative Technologies for Improving Hotel Services. *International Journal of Business, Technology and Organizational Behavior (IJBTOB)*, 1(3), 169–175.
7. Davronov, I. O. (2024). Directions For Evaluating The Competitiveness And Quality Of Hotel Services. *American Journal of Botany and Bioengineering*, 1(1), 20–24.
8. Davronov, I. O., Tadjibaev, M. B., & Narzullaeva, G. S. (2020). Improving of personnel training in hotel business. *Academy*, (2), 18–19.
9. Eichhorn, V., & Buhalis, D. (2011). Accessibility: A key objective for the tourism industry. *Information and Communication Technologies in Tourism 2011*, 379–391. https://doi.org/10.1007/978-3-7091-0503-0_35
10. Farmanov, E., Radjabov, O., Davronov, I., Yuldashev, K., Sharipov, B., & Ibragimov, N. (2024). The necessity of developing mobile applications for people with disabilities. In *BIO Web of Conferences* (Vol. 138, p. 02001). EDP Sciences.
11. Ibragimov, N., Davronov, I., Yuldashev, K., Radjabov, O., Farmanov, E., & Sharipov, B. (2024). Inclusiveness of accommodation tools in Uzbekistan and the essence of inclusive tourism. In *BIO Web of Conferences* (Vol. 141, p. 04044). EDP Sciences.
12. Ismoilov, B., & Karimov, A. (2019). Development of tourism infrastructure in historical cities: Case study of Bukhara, Uzbekistan. *Journal of Tourism Research*, 12(4), 45–57.
13. Mehrotra, S., & Kapur, R. (2018). Challenges and opportunities in inclusive tourism development in India. *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 6(4), 134–145.
14. Pegg, S. (2018). Inclusive tourism: Barriers and enablers for travelers with disabilities. *Journal of Sustainable Tourism*, 26(3), 437–455. <https://doi.org/10.1080/09669582.2017.1423313>
15. Poria, Y., Reichel, A., & Brandt, Y. (2010). Dimensions of hotel experience of people with disabilities: An exploratory study. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 23(5), 571–591. <https://doi.org/10.1108/095961111111141912>
16. Samatovich, R. S., Olimovich, D. I., & Jafarbekovna, K. N. (2020). Functional improvement of hotel staff as a key to develop the quality of services in bukhara hotels. *Proceeding of The ICECRS*, 6.
17. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2016). *Tourism for All: Promoting Universal Accessibility*. Madrid: UNWTO. Retrieved from <https://www.unwto.org>
18. Yo'ldoshev, T., & Karimov, A. (2020). Inclusive tourism in Uzbekistan: Challenges and opportunities. *Central Asia Journal of Tourism Studies*, 5(1), 32–44.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2024. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

